

Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana, Slovenija, +386 1 515 40 80, www.focus.si, info@focus.si

coolproducts
for a cool planet

Sporočilo za javnost *** za objavo takoj *** 31. avgust 2010

Energetsko neučinkovite žarnice s 75 W se umikajo iz prodaje s 1. septembrom 2010

Ljubljana, 31. avgust 2010 – Jutri, 1. septembra 2010, se bo v vseh državah EU nadaljeval proces postopnega umikanja energetsko neučinkovitih žarnic iz prodaje. Sedaj bodo iz prodaje umaknjene 75W žarnice z žarilno nitko. Proces, ki se je začel lansko leto, ko so bile iz prodaje umaknjene 100W žarnice z žarilno nitko, se bo končal leta 2012, ko bo ista usoda doletela tudi žarnice z žarilno nitko manjših moči. Focus društvo za sonaraven razvoj [1] pozdravlja proces postopnega opuščanja žarnic z žarilno nitko [2], vendar še vedno svari pred pomanjkljivim ozaveščanjem potrošnikov.

Pričakuje se, da bo prepoved uporabe žarnic z žarilno nitko, ki predstavljajo najmanj učinkovit način proizvodnje svetlobe, zmanjšala izpuste CO₂ za 16 milijonov ton letno do leta 2012. Za primerjavo: enako letno količino izpustov povzroči 5 milijonov osebnih avtomobilov. Ta ukrep je pomemben korak EU za zmanjševanje izpustov CO₂ in energetske odvisnosti, ki pa hkrati niža stroške elektrike evropskih gospodinjstev. Odločitev o opustitvi žarnic z žarilno nitko je EU sprejela 2009 in sicer s t.i. ekodizajn direktivo.

"Prizadevanja EU za umik podnebju škodljivih izdelkov iz trgovinskih polic ocenjujemo pozitivno. Takšni ukrepi morajo biti na vrhu prioritete seznama vseh zanesljivih in učinkovitih podnebnih in energetskih politik," pojasnjuje Barbara Kvac, vodja programa Podnebje pri Focus društvu za sonaraven razvoj. "Poleg tega je nujno potrebno izboljšati obveščeno potrošnikov o učinkovitih sijalkah, kakor tudi izboljšati kakovost le-teh," še dodaja Kvacova.

Kljub temu, da v Focus društvu za sonaraven razvoj podpirajo opustitev potratnih žarnic, EU še vedno očitajo, da ne stori dovolj za zmanjšanje vsebnosti strupenih in elektromagnetnih sevanj v sedanjih varčnih sijalkah. Izboljšati in uskladiti je potrebno tudi ustrezno pakiranje samih sijalk, da bo potrošniku jasno

razvidno kako izbrati primeren izdelek ter kako ga uporabljati do izteka življenjske dobe. Potrošnik mora biti obveščen tudi o tem, kaj narediti s sijalko po izteku življenjske dobe ali ko se sijalka razbije [3]. "Potrebujemo dodatne ukrepe na poti k energetsko učinkoviti, varni in ekološki razsvetljavi," dodaja Lidija Živčič, predsednica Focus društva za sonaraven razvoj. "Potrebno bi bilo znižati, kolikor je to mogoče, vsebnosti živega srebra v varčnih sijalkah ter izboljšati proces njihovega recikliranja."

Focus društvo za sonaraven razvoj tudi opozarja, da ukrepi postopnega umikanja žarnic sami po sebi ne bodo dovolj za rešitev podnebne krize, kljub temu da predstavljajo primer dobre prakse. Tudi pri drugih izdelkih, predvsem pri aparatih za ogrevanje in hlajenje prostorov (grelni kotli, grelniki vode, klimatske naprave) je potrebno ukrepati v najkrajšem možnem času in z dovoljšno mero ambicioznosti. Ob upoštevanju directive Ekodizajn za te izdelke, bi lahko izpuste CO₂ v Evropi zmanjšali za 230 milijonov ton letno do 2020, kar je 14-krat več, kot jih bo zmanjšala prepoved prodaje neučinkovitih žarnic.

[1] Focus društvo za sonaraven razvoj je neodvisno, nevladno, neprofitno in nepolitično združenje posameznikov. Naše delo zajema naslednja področja: podnebne spremembe, energija, mobilnost ter podnebne spremembe in razvoj.

Focus je član mednarodne "Coolproducts koalicije", ki izvaja kampanje za ambiciozne ukrepe na področju energetske učinkovitosti v okviru Ekodizajn direktive. Ekodizajn direktiva namreč določa okvir za uvedbo obveznih okolju prijaznih zahtev za velik obseg proizvodov (vključno s TV, hladilniki, grelnimi kotli in klimatskimi napravami). Z doslednim izvajanjem ukrepov Ekodizajn direktive bi lahko EU dosegla polovico zastavljenih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020. Več informacij o kampanji in procesu najdete na: <http://www.coolproducts.eu>. Tehnične podrobnosti o procesu oblikovanja Ekodizajn direktive lahko najdete na: <http://env-ngo.eup-network.de>.

[2] Žarnica z žarilno nitko je tradicionalna žarnica. Cena tovrstnih žarnic je nizka, vendar imajo kratko življensko dobo, razen tega pa so energijsko zelo potratne, saj se v vidno svetlobo pretvorijo le 5% električne energije, ki jo porabijo. Žarnice z žarilno nitko so odgovorne za približno 50 milijonov ton emisij CO₂ v EU letno oz. 12% emisij, ki jih povzročajo gospodinjski aparati.

[3] Veliko ljudi še vedno po izteku življenjske dobe odvrže kompaktne fluorescenčne žarnice v mešane gospodinjske odpadke, namesto da bi jim zagotovili primerno recikliranje. To se dogaja, ker ljudje ne posedujejo s primernimi in zadostnimi informacijami. Nujno je potrebno začeti izvajati bolj učinkovito vračanje žarnic v sistem (npr. na prodajnem mestu), kakor se mora tudi povečati stopnja recikliranja žarnic.

Elektromagnetno polje sevanja iz svetilke predstavlja delež električnega smoga, ki vpliva na naše zdravje, zato ga je potrebno zmanjšati na najnižjo tehnično izvedljivo raven tudi z zakonodajo. Za sedaj ni v zakonodaji EU na to temo vključeno še nič v zvezi s žarnicami.

Informacije na embalažah žarnic pogosto niso standardizirane. Potrošniki imajo zaradi tega težave pri primerjanju kakovosti, porabe električne energije, uporabe in vsebnosti strupenih snovi med različnimi blagovnimi znamkami. V trgovinah so svetilke ponavadi razvrščene glede na tehnologijo, namesto glede na uporabo, kar oteži izbiro žarnice.

VEČ INFORMACIJ: Anela Bešo, anela@focus.si, 031 204 595

KONTAKT: Barbara Kvac, barbara@focus.si, 040 722 149